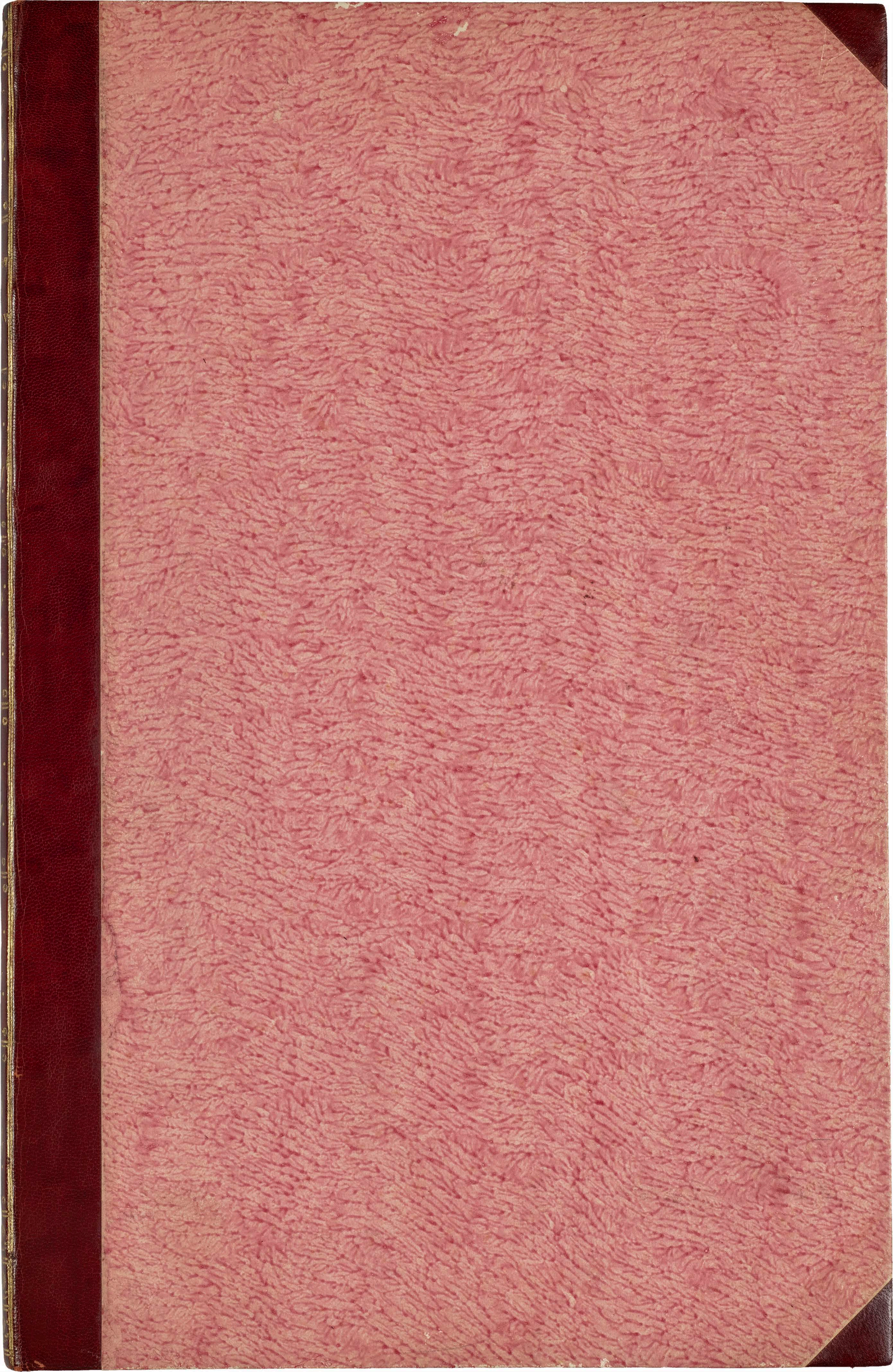
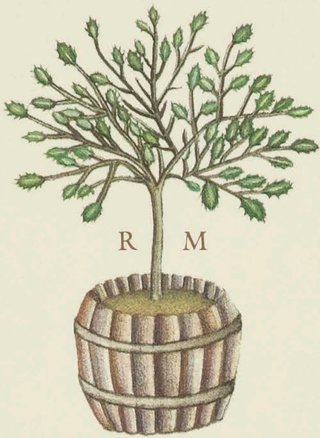

R M
Oak Spring Garden Library

Complete series 30 plts
S K B (No. 3405)
had only 23 plates!
Rare
LSLN

under title

Verscheyde Soorte van DROOGE en NATTE KOMME *Par-Terres* en GRAS WERKEN.

CIERAAD
DER
LUSTHOOVEN,
Bestaande
In allerhande soorten van
DROOGE en NATTE
KOMMEN,
PARTERRES, GRASWERKEN
en
FONTEYNEN.
Tot dienst van alle Liefhebbers der Buite-plaatzen.
Kunstig by eengesteld door
J. V. D. M.

TE LEYDEN BY
HENDRIK EN DANIEL VAN DAMME,
MDCCXXX.

VOORBERICHT
AAN ALLE
LIEFHEBBERS
VAN DEN
LUSTHOFF.

GUNSTIGE LIEFHEBBERS,

ET heeft my nootſaakelijk gedacht dat ik UE: Eenigermaate quam voor te draage, den inhoud van dit Tracktaat, om op een ſoo korten wijs als doenlijk is UE: te Ontleedigen, hoe men door Teykenen een Parterre of Grasſtuk van het Papier op het Land ſal brengen. Verhopende onderwijl dat het UE: niet eenigſins onaangenaam of verdrietig mag vallen, dat ik UE: kom aan te toone wat Reede my bewoogen heeft, om dit kleyn Werkje aan den Dach te brengen; 't is Enkelijk uyt een Mededeelſame Geneegentheyd.

Waarom ik de Liefhebbers quam aan te bieden 't geen ik beſat, en ook wel bewuſt was dat deſe of diergelijk Soorte van Parterres noch ooyt aan 't licht gebracht zijn, en Egter veel Liefhebbers tot de ſelve gevonde werden, dewelke door een bequame Handeling, die ik hier aantoon, voor die noch onkundig zijn in deſe, een goed gebruyk tot hun genoege daar van kunnen maken. Hier toe heb ik my bevlijtigt, om ſoo veel verſcheydentheyt der Parterre en Gras-werken by een te ſtellen, als mijn Liefhebbery in tuſſchen Ruymte des tijds, buyten mijn Ampt konde te weegh brengen.

Want het Spreekwoord werd t' allen tijde waar bevonden, dat een yeder, in uytſpanning der tijden, doch een Pop moet hebbe om te ſpeelen, 't welk niet altijd is te laaken, voor al ſoo 't in ſich

bevat Nuttigheyd en Vermaak, welke Nuttigheyd aanbelangt den Leerling, en het vermaak des werks-besitter.

Dit vermaak nu ter verlustinge heeft gedient in Aloude tijden, en plaats gehad selfs in voornaame Persoonen van hooge Rang, waarom SALOMON elders segt, *ik maakte my Hoove, en Lust-Hoove*; ook vind men van UZZIA Koning van Juda (*een Liefhebber zijnde der Landbouwery,*) dat hy hem gingh verlustigen op sijn Land-Hoeve, om te geniete de aangenaame Rust in sijn vermaakelijke Hoove. PLINIUS *teld vier Koningen*, die een sonderling vermaak gehad hebben in het Thuynieren, te weten, HIERON, PHILOMETER, ATTALUS, en ARCHILAUS, en meer andere Veld-Overste, waar by ik noch veel Exempelen van belustigde uytspanninge soude kunnen by brengen, waar 't dat ik de Liefhebbers den gantschen Hoff, in sijn Pooting en Beplanting smaakelijk wilde voordraagen, 't welk mijn Oogmerk niet en is, nadien dit mijn Werkje maar een kleyn gedeelte van den Hoff bestaat.

Egter onderstell ik dat onder alle *Redeloose* Schepselen, van den alleen Wijsen Schepper, aan den *Reedelijk* geschaapen Mensch; niets vermaakelijker konde gegeve en naagelaate werden, als dit çierlijk Pronk Tafereel: ik meen den Lust-Hoff, 't welk in sich bevat een aangenaame streeling voor 't gesicht, en een vermaakelijk opscherpingh der Zinnen; 't geen in 't behandele van den Mensch tot sijn vermaak Onsondig kan begonne, en onder den Zeegen van den Gever alles Goeds voltrokke werde. Soo is dan Goedgunstige Liefhebbers mijn voorstel in dit Traktaat niet anders, dan arbeydsaam te zijn als Liefhebbers van de konst, op dat een yegelijk wie het ook soude moogen weesen, naa mijn Exempelen gemakkelijk soude konnen Arbeyden.

Namentlijk op dese wijs met yeder Figuer door Ruyten te beslaan (gelijk UE: de Tijtel-prent komt aan te wijse) waar door men bevind een vaste verdeeling op sijn Figuer te hebbe, om het selve alsoo door dat middel gemakkelijk te kunne vergroote, tot soodanig een Formaat als men begeert, om verder met behup der Voetmaat het geteykende, van het Papier, op de Grond te brengen: het welk een gemakkelijke manier van Arbeyden geeft, en ook seer wel bekend is onder alle Hoveniers, ja soodanig bekent, dat de minste Thuynmans-knecht wel weet wat door Ruyte te verdeelen te seggen is, soo gelieft nu aan te merken dat ik al Reede

te

te voren gesegt hebbe, dat dit een Bericht is voor de geene die als noch onkundig in dese manier van het behandele der Parterrens en Gras-werke mocht gevonde werde.

En indien 't nu voorviel dat een schrandere Meester in dese konst; een Parterre of Gras-stuk vlug uyt de hand op de Grond quam af te Teykene, soo en is 't niet gesegt dat in alle Lande sulke Meesters gevonde werden, daar nochtans wel schoone bequaamheyd der Gronde soude zijn: en noch moet men voor af stellen, dat sulk een vlugge Teekening uyt de Hand, maar in een Losse Trek sonder een eevenreedige weerga sal gevonde worde: gelijk als Figuer 29. ('t welk een heele Parterre verbeelt in dit Werkje) u sulx komt aan te toone; soo is 't dan Gunstige Liefhebbers niet als voor de geene, die graag wat Fraays soude willen hebbe, en by gebrek van sulke brave Meesters in die Konst het selve soude moeten misschen. Soo wil ik niet twijfelen of het sal de Liefhebbers van herte aangenaam wesen, om alsoo door dit aangeweese middel, alles te kunne Teykenen op het Papier, en op de Grond, wat haar lust en welbehagelijk zy.

Indien 't mocht koome te gebeuren dat dese mijne Parterres UE: somtijds wat te dicht voor quaame, want men altijd Roept om Parterres die yel zijn, soo erinnert u eens, dat daar gy de tussche ruymte van het eene trekje tot het andere, een quartier Duym van de Voetmaat in 't verschil siet op u Teekening, 't geen op het Land somwijl wel twaalf Duym van deselve Voetmaat in het verschil soude gevonde werde, wat voor een bequaame wijtte dat dit naa u welgevalle souw koomen te vertoonen; want ik weet indien het te Dicht by malkander staat, dat soo wanneer het in de Groey komt, soo groeyt het tegen, ja in malkander: soo dat de Fraayheyd daar in een Jaar van weg is. Het best daar toe gedaan is, dat gy u Palm soo Dun onder de schaar houd als 't doenlijk is, ik weet wel dat dit wat onkoste baart; maar mooy moet seer doen segt het spreekwoort; en het is onmogelijk dat men yets Fraays sonder onkoste kan hebben. Des heb ik tot een çierlijk Vertoog en Luyster-gevingh van dit Werk, mijne Parterres met een *Artçeering* of Coleur aanwijsing sneede gemaakt, op dat een yeder die na de *Verligtery-konst* soude konne aflegge, want door Schilpjes, Keytjes, of ook andere gebrooke steen, die men tusschen de Parterres instrooyt; werd de verscheydentheyd der Coleuren aangeweese, en het Preserveert de Grond voor het opkoomende onkruyd. Verders

17. Is een vierde van een Parterre, met een Swart Beſtrooyſel doorloope, en een Groen Rabat met een dubbeld Omtrekje van Palm daar om, en een vierde van een Uytgeſneede Gras-ſtuk.

18. Is een heele Parterre, met twee Gras-ſtukke en een Waterſprong.

19. Is een Dubbelde Ordonantie van Palm, in 't mide met een Boilin-græ, anders geſegt Fijn Gras, als mede de Buyte-Rand, ook een Baſçijn, en een Terras.

20. Is een gedeelte van een Parterre, de Omtrekken van Palm, vorders met een Rood en Wit Beſtrooyſel, 't Rabat Groen.

21. Is een heele Parterre, waar van de Omtreke zijn van Gras, met Palm gevult, dat niet onaardig ſtaat, 't Rabat is een Rood Beſtrooyſel.

22. Is een vierde van een Parterre, met een geſchoren Heyning in 't midde, 't geen met deſelve Hoekke Beſneede is als de Parterre, 't welk niet qualijk ſtaat, het Rabat Blaauw.

23. Is een heele Parterre, en een Natte Kom met een Rand van Gras Omleyd, vier Figure met een Rood Beſtrooyſel, 't Rabat Groen.

24. Is een vierde van een Parterre, met eenige Gras-ſtukjes, het Rabat met Keytjes Beſtrooyt, in 't midde een Beſneede Gras-ſtuk.

25. Is een vierde van een Parterre, met een Gras-band doorloopen, in 't midde met een Drooge en Natte Kom in Een.

26. Is een heele Parterre, de Omtrekke Palm, 't Rabat en Krolle Gras, het ander Werk Blaauw, de Grond met Geele Steentjes, en twee Gras-ſtukke.

27. Is een vierde van een Parterre, het Werk van Palm, met Blaauwe Hartjes gevult, 't Rabat van Gras, met een Dubbeld Palm-rantje, de Schilp in 't midde van het ſelve.

28. Is een vierde van een Parterre, beſtaande in een Beſtrooyſel van Rood en Swart, de Grond uytgedekt met Schilpjes, doch den Omtrek Palm.

29. Is een heele Parterre, de Omtrekke Palm, het Werk Rood, doch uytgedekt met Schilpjes, 't Rabat Groen, als ook twee Gras-ſtukjes.

30. Is een heele Parterre, die ſich niet onaardig vertoont, het Beſtrooyſel Geel, de Grond met Witte Schilpjes, den Omtrek Palm, het Rabat Groen, met twee Beſneede Gras-ſtukjes.

17. Is een vierde van een Parterre, met een Swart Beſtrooyſel doorloope, en een Groen Rabat met een dubbeld Omtrekje van Palm daar om, en een vierde van een Uytgeſneede Gras-ſtuk.

18. Is een heele Parterre, met twee Gras-ſtukke en een Waterſprong.

19. Is een Dubbelde Ordonantie van Palm, in 't mide met een Boilin-græ, anders geſegt Fijn Gras, als mede de Buyte-Rand, ook een Baſçijn, en een Terras.

20. Is een gedeelte van een Parterre, de Omtrekken van Palm, vorders met een Rood en Wit Beſtrooyſel, 't Rabat Groen.

21. Is een heele Parterre, waar van de Omtreke zijn van Gras, met Palm gevult, dat niet onaardig ſtaat, 't Rabat is een Rood Beſtrooyſel.

22. Is een vierde van een Parterre, met een geſchoren Heyning in 't midde, 't geen met deſelve Hoekke Beſneede is als de Parterre, 't welk niet qualijk ſtaat, het Rabat Blaauw.

23. Is een heele Parterre, en een Natte Kom met een Rand van Gras Omleyd, vier Figure met een Rood Beſtrooyſel, 't Rabat Groen.

24. Is een vierde van een Parterre, met eenige Gras-ſtukjes, het Rabat met Keytjes Beſtrooyt, in 't midde een Beſneede Gras-ſtuk.

25. Is een vierde van een Parterre, met een Gras-band doorloopen, in 't midde met een Drooge en Natte Kom in Een.

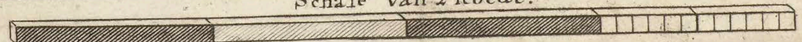
26. Is een heele Parterre, de Omtrekke Palm, 't Rabat en Krolle Gras, het ander Werk Blaauw, de Grond met Geele Steentjes, en twee Gras-ſtukke.

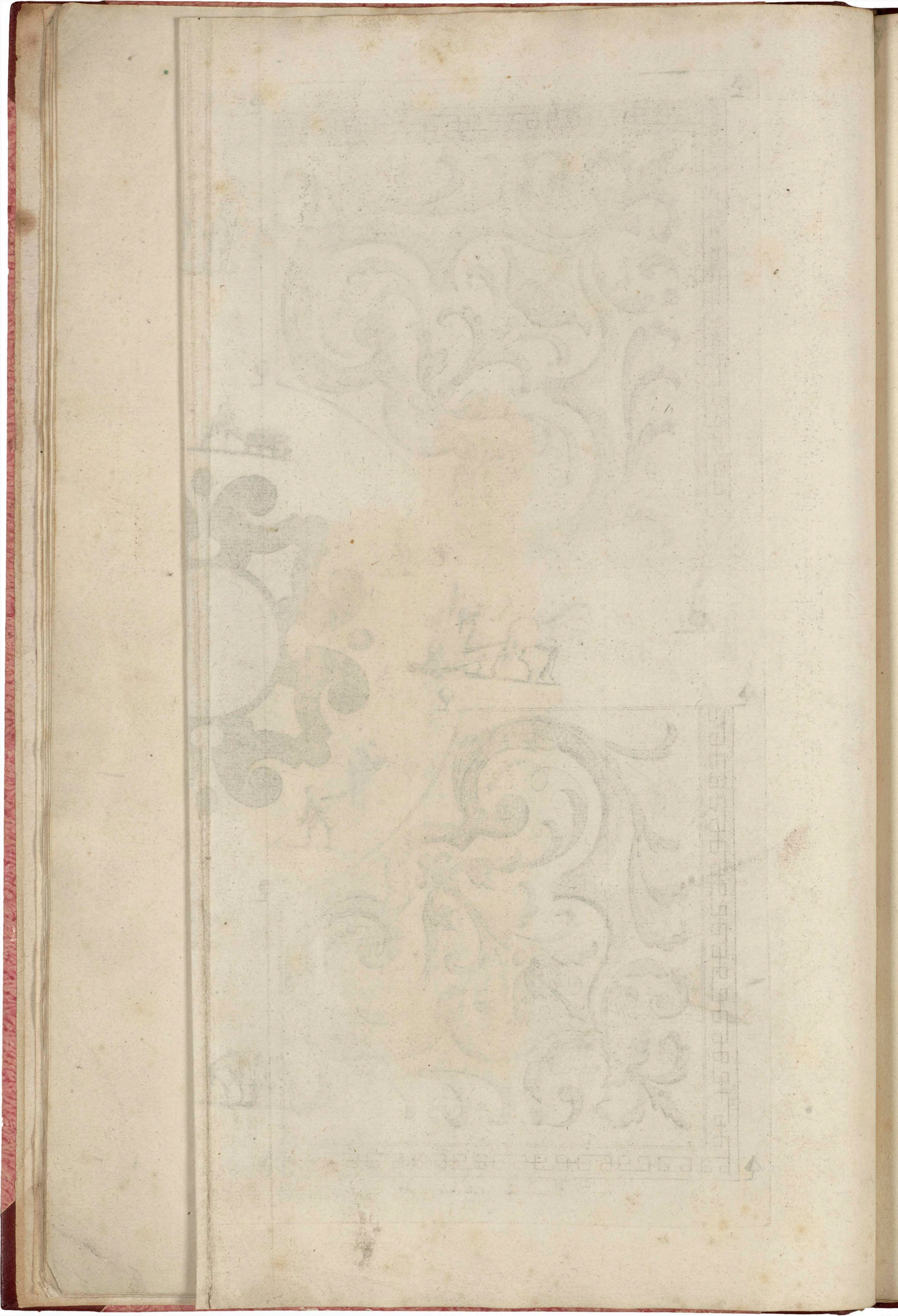
27. Is een vierde van een Parterre, het Werk van Palm, met Blaauwe Hartjes gevult, 't Rabat van Gras, met een Dubbeld Palm-rantje, de Schilp in 't midde van het ſelve.

28. Is een vierde van een Parterre, beſtaande in een Beſtrooyſel van Rood en Swart, de Grond uytgedekt met Schilpjes, doch den Omtrek Palm.

29. Is een heele Parterre, de Omtrekke Palm, het Werk Rood, doch uytgedekt met Schilpjes, 't Rabat Groen, als ook twee Gras-ſtukjes.

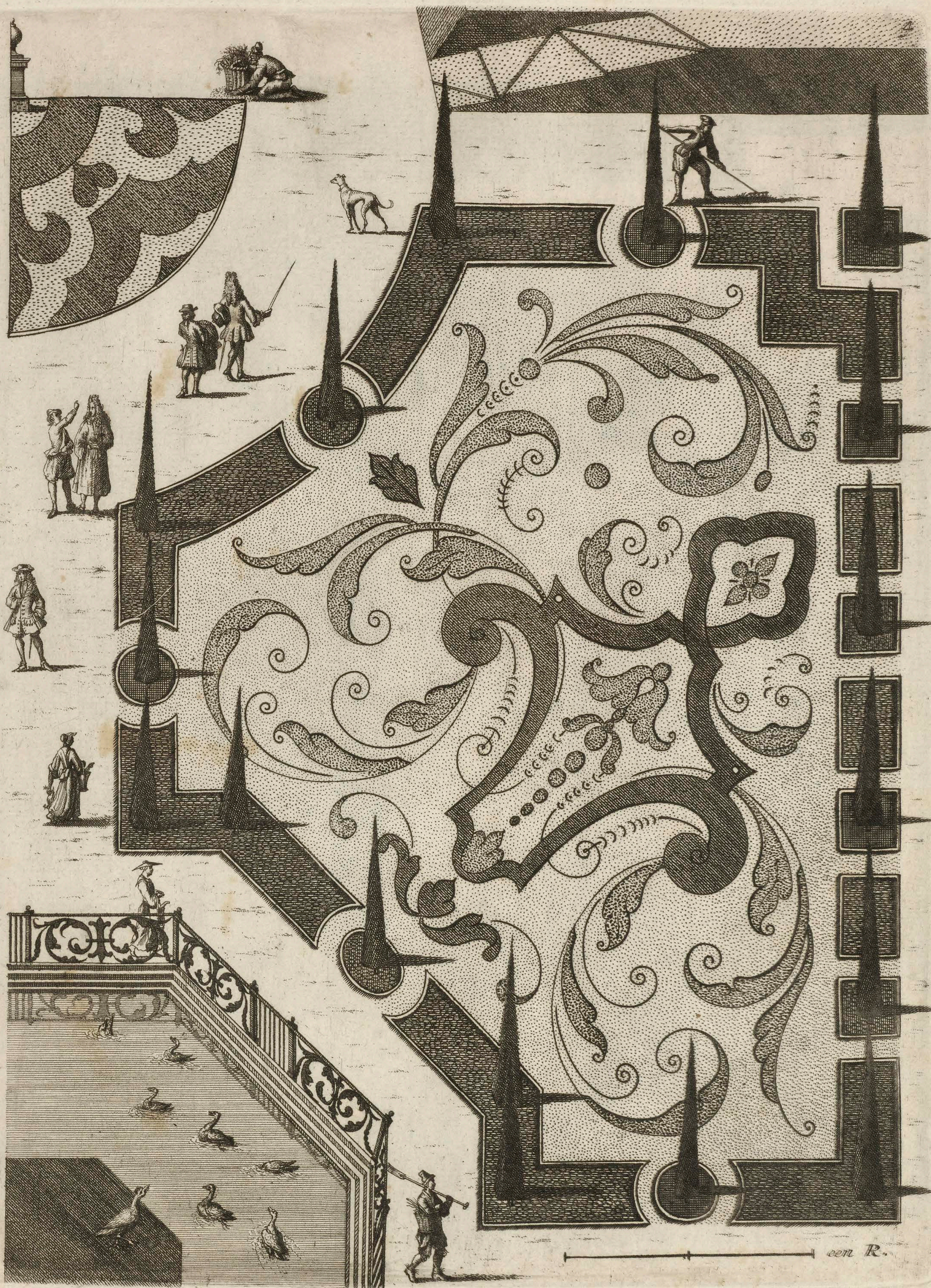
30. Is een heele Parterre, die ſich niet onaardig vertoont, het Beſtrooyſel Geel, de Grond met Witte Schilpjes, den Omtrek Palm, het Rabat Groen, met twee Beſneede Gras-ſtukjes.

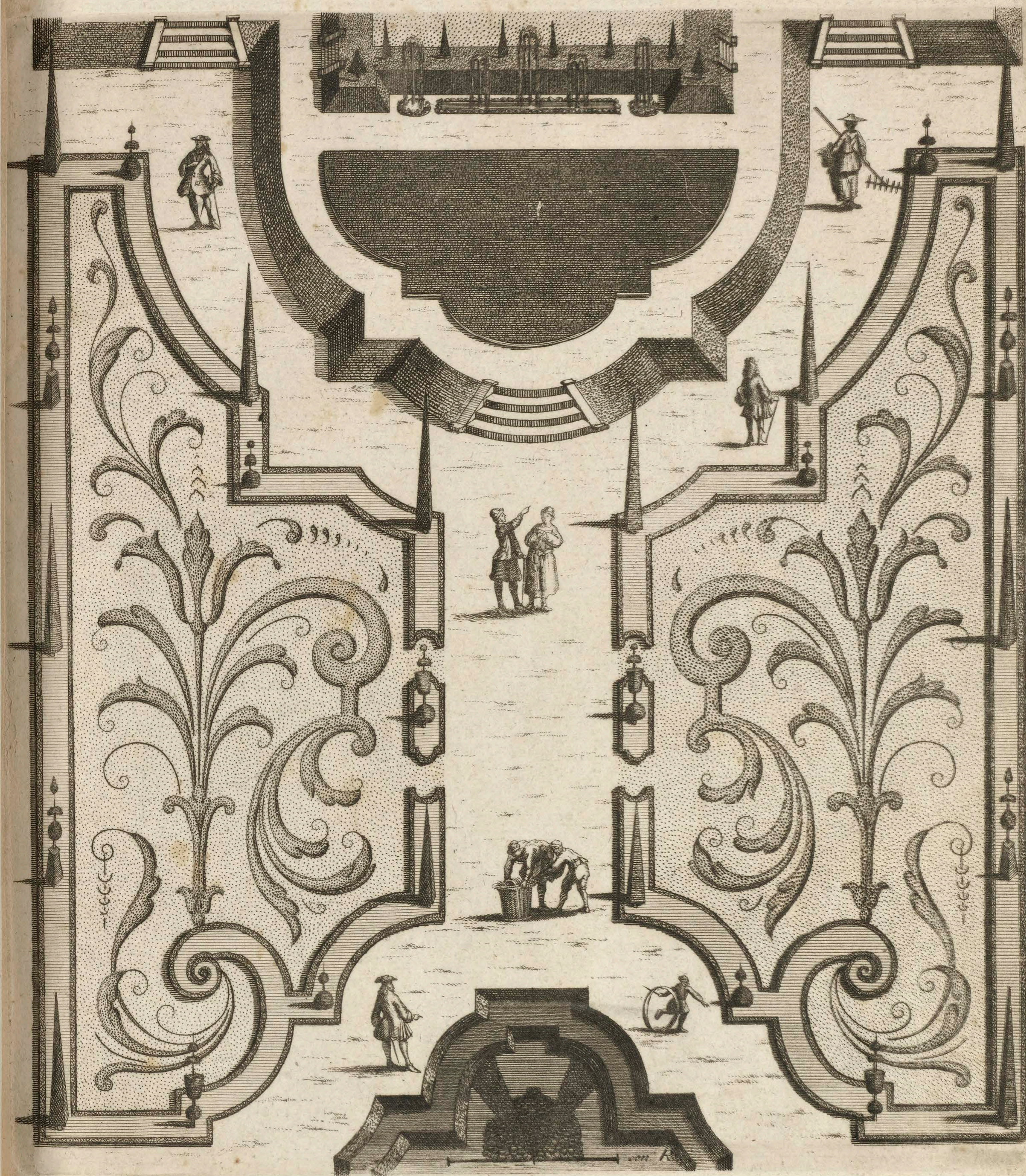

Schale van 2 Roede.

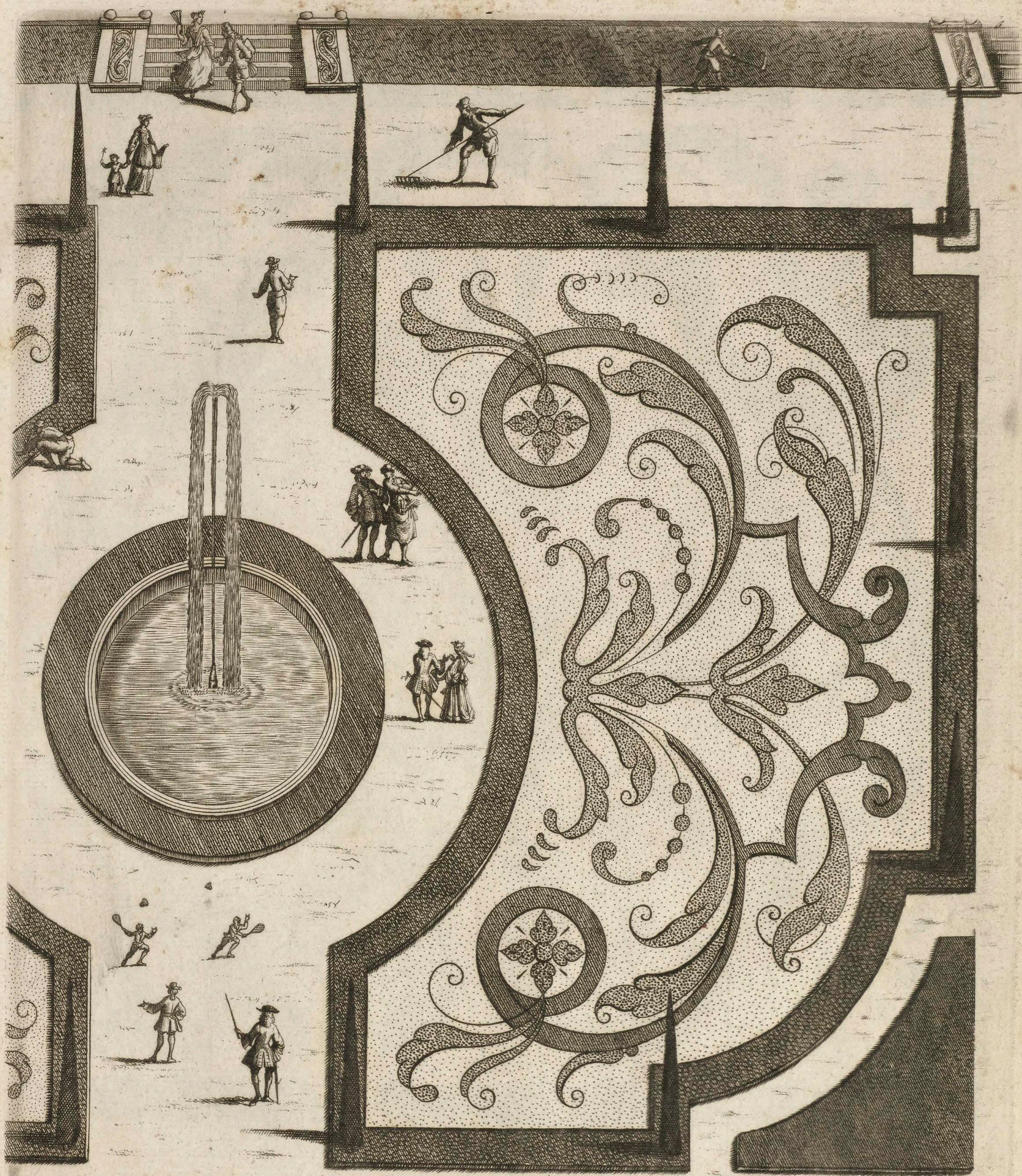

een R.

3
een R.

4
een R.

een R.

een R.

8

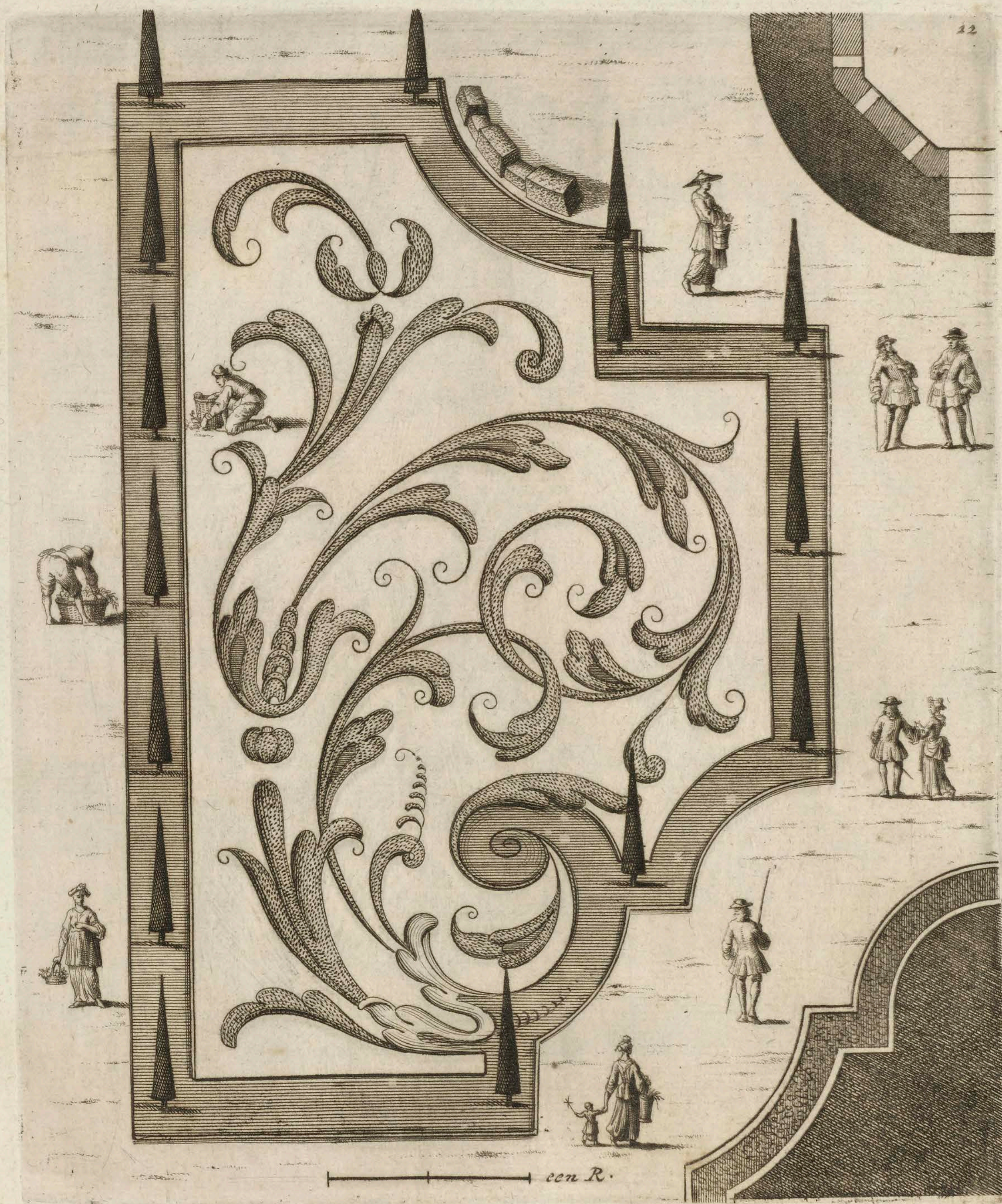
een R.

9
een R.

11
een R.

12
een R.

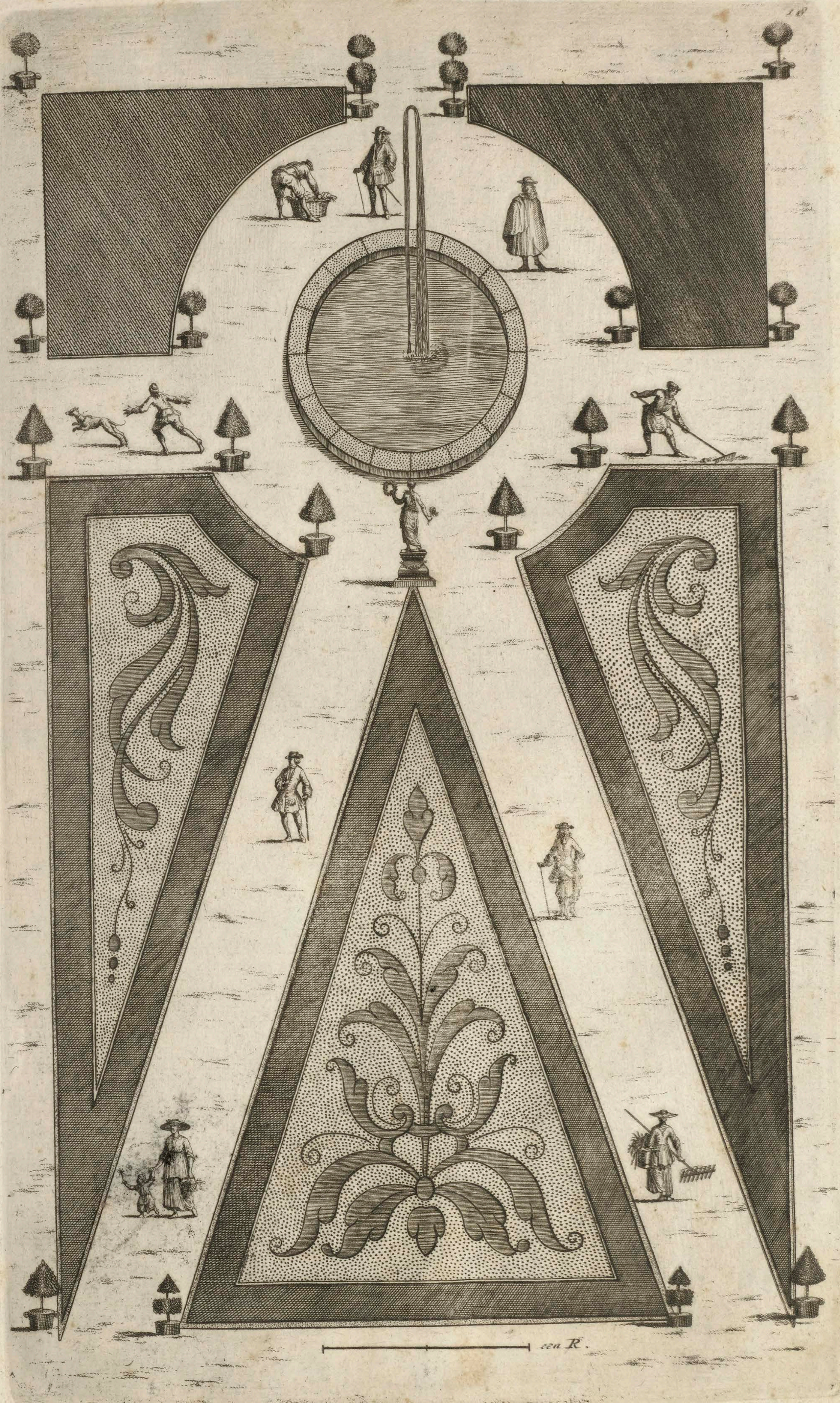

14.
een R.

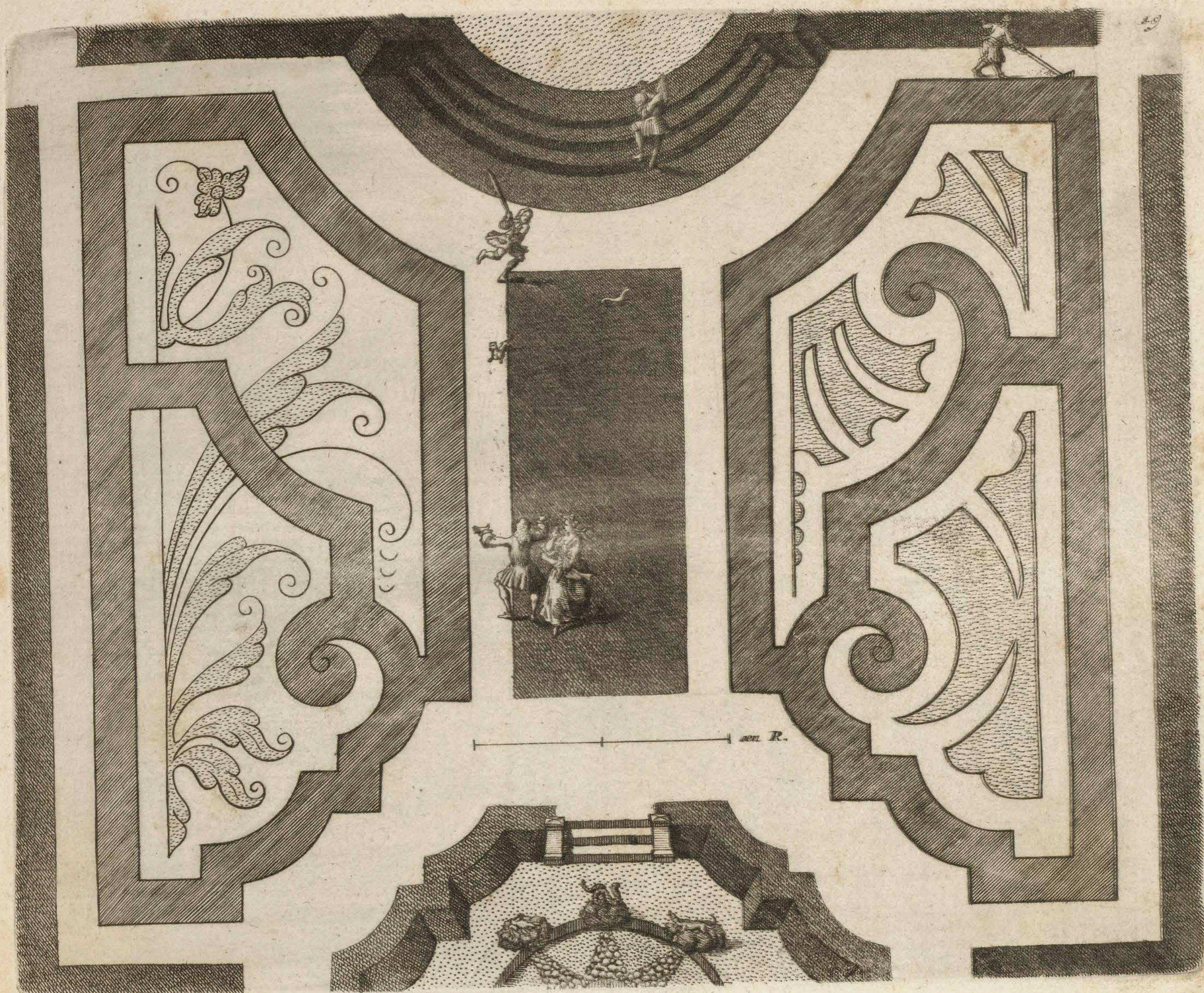

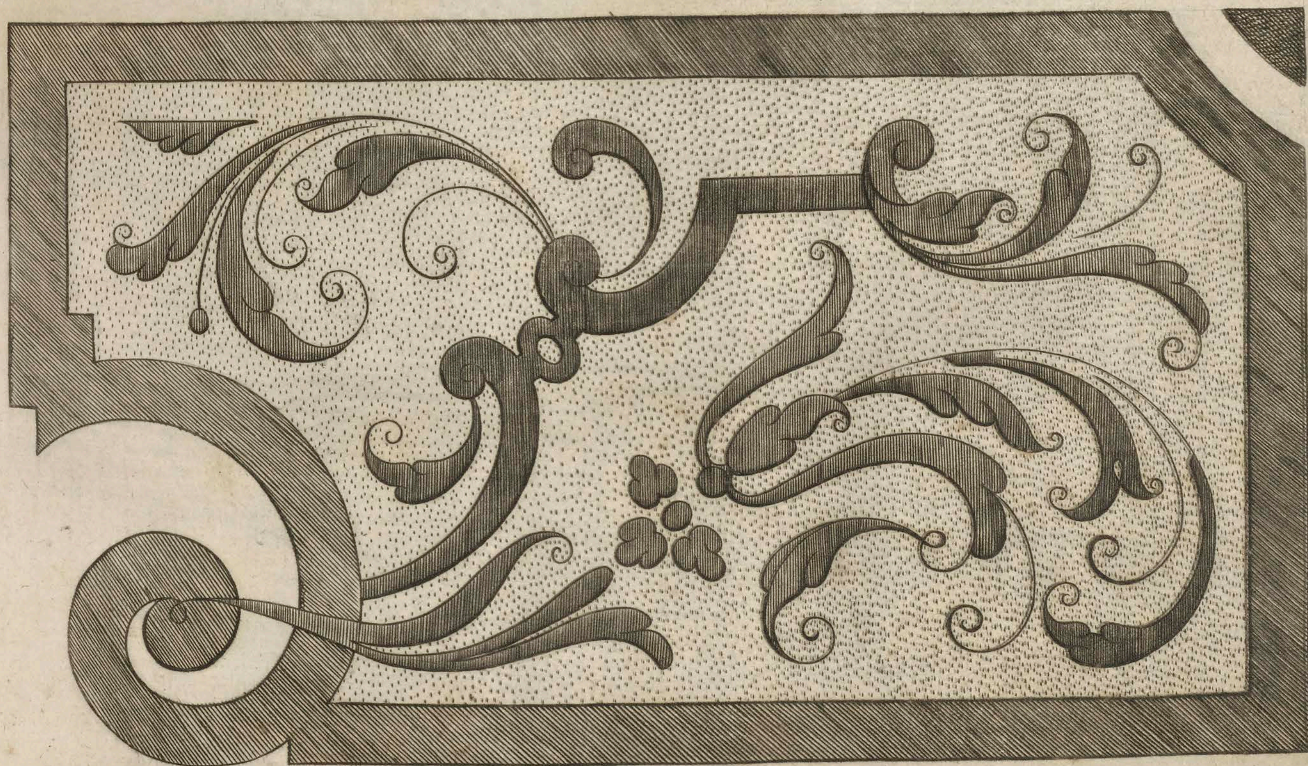

een R

een R.

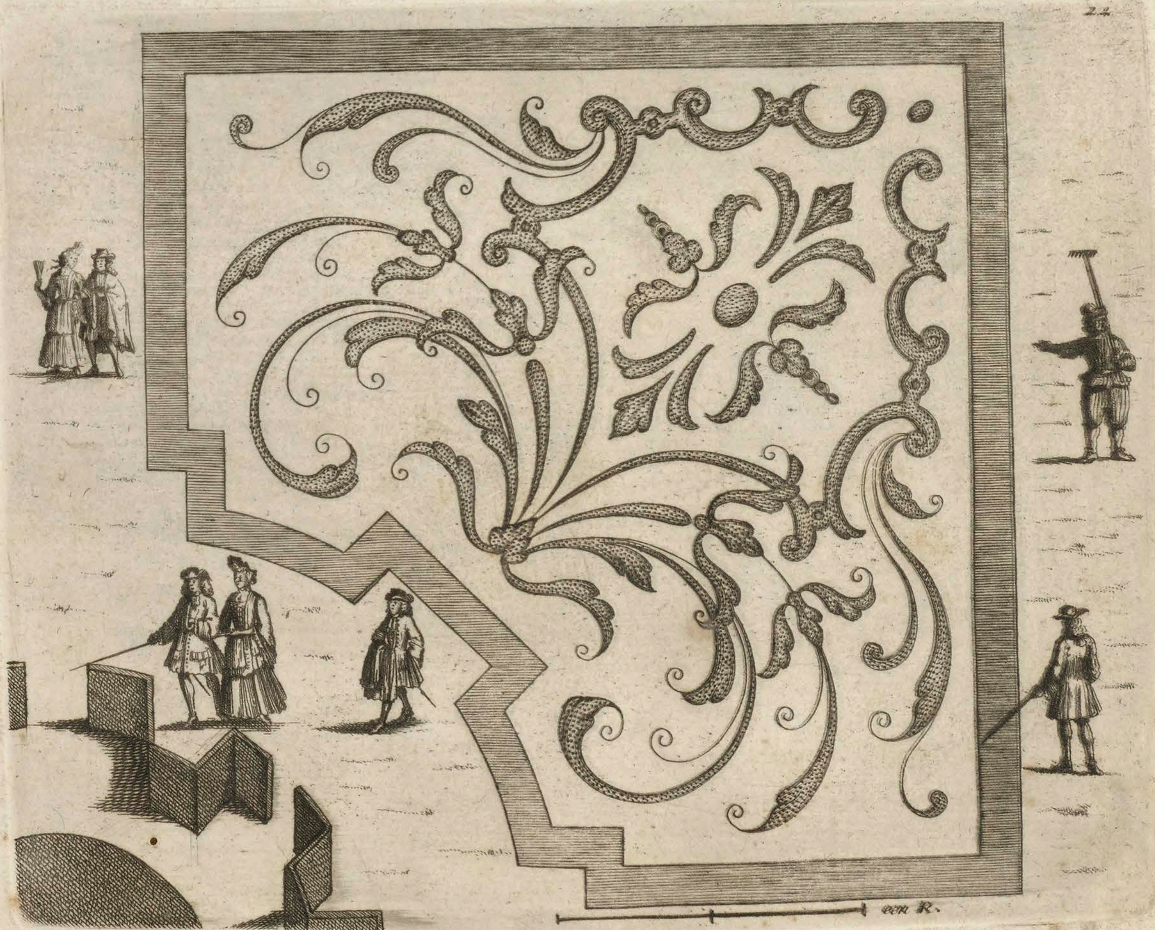

een R.

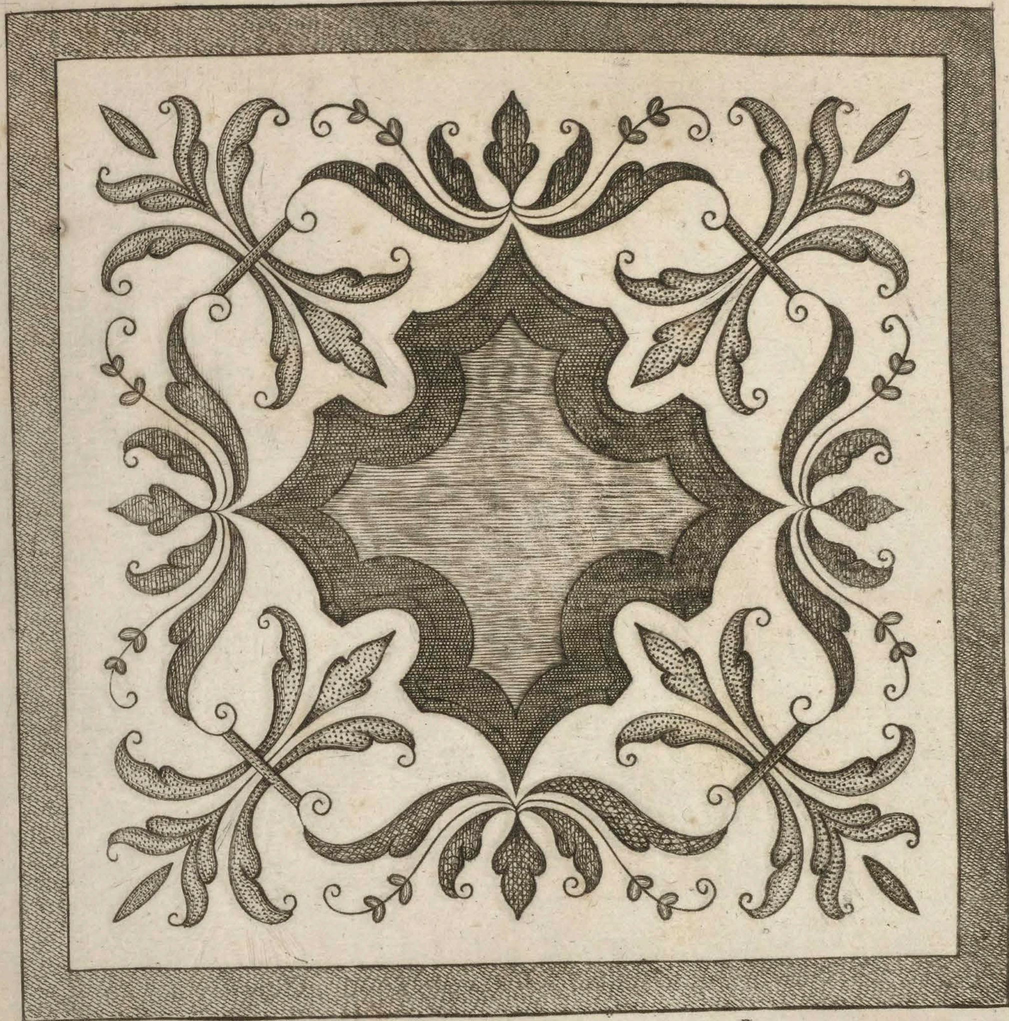

18
een R.

een R.

een R.

23
een R.

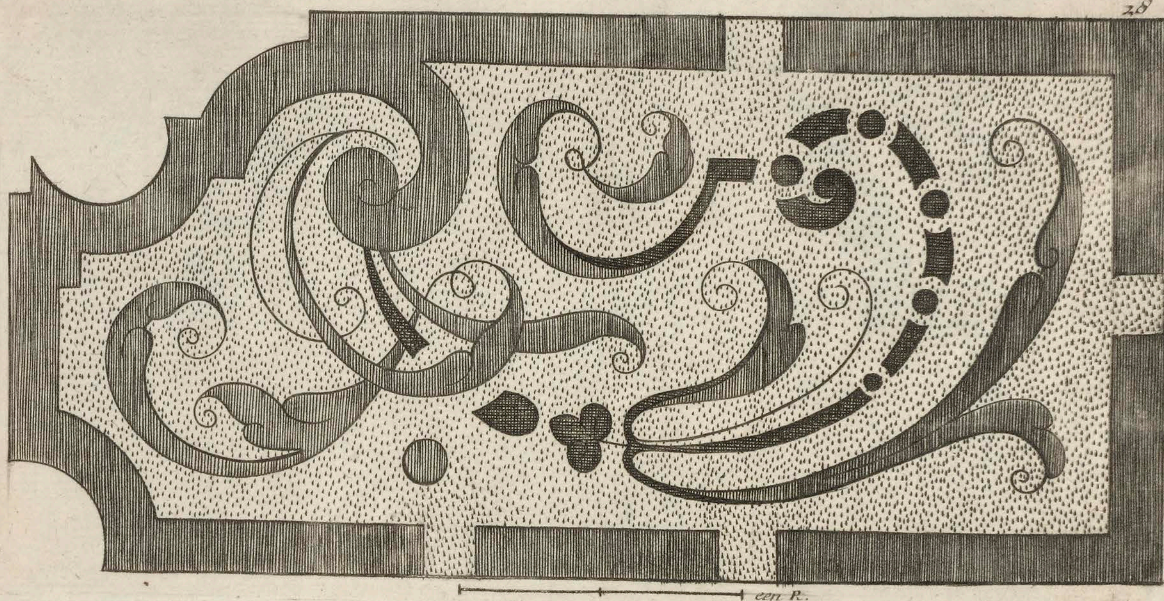

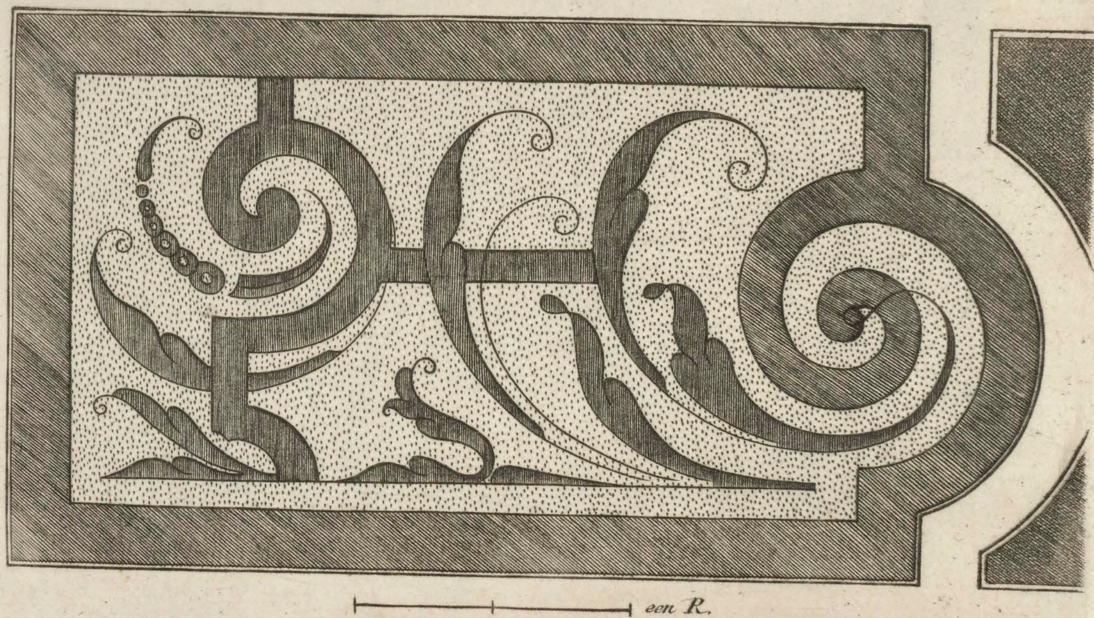
24
een R.

25
een R.

26
een R.

27
een R.

28
een R.

29
een R.

